

ARITAKE-WILD

Spoločný projekt organizácií európskych sociálnych partnerov

“Účasť sociálnych partnerov krajín strednej a východnej Európy na európskom sociálnom dialógu:

..... aké sú potreby sociálnych partnerov?”

DRUHÁ FÁZA – NADVÄZNÉ SEMINÁRE

Správa zo slovenského národného seminára

Holiday Inn, Bratislava
Slovensko

1.februára 2006

Vypracoval: ARITAKE-WILD

ARITAKE-WILD

Spoločný projekt európskych organizácií sociálnych partnerov:

“Účasť sociálnych partnerov krajín strednej a východnej Európy na sociálnom dialógu:
..... aké sú potreby sociálnych partnerov?”

Druhá fáza – Nadväzujúce semináre

Holiday Inn, Bratislava
Slovensko
1. februára 2006

Úvod

Piaty zo série nadväzných národných seminárov¹ navrhnutých na maximálne zvýšenie efektívnosti účasti nových členských štátov EÚ na európskom sociálnom dialógu sa uskutočnil dňa 1. februára 2006 na Slovensku. Cieľmi seminára bolo:

- preskúmať pokrok pri realizácii akčných plánov vypracovaných počas prvej fázy projektu;
- identifikovať a prediskutovať všetky problémy, ktoré sa vyskytli, a navrhnúť spôsoby ich riešenia;
- naznačiť “individuálnu organizáciu” a “spoločné” prioritné akcie pre slovenských sociálnych partnerov.

Na seminári sa zúčastnilo 12 predstaviteľov slovenských zamestnávateľských organizácií a 13 zo slovenských odborov. Rovnako sa na ňom zúčastnili predstavitelia európskych sociálnych partnerov z UNICE, UEAPME, CEEP a ETUC (EOK) ako aj experti. Úplná prezenčná listina seminára je priložená ako príloha č. jeden.

Metodika

Metodika seminára sa zakladala na metodike, aká sa používala počas ôsmich “dvojdnových” národných seminárov CEEC. Formát jednodňového stretnutia sa navrhoval s cieľom zabezpečiť maximálnu účasť zástupcov slovenských odborov a zamestnávateľov. Príspevok účastníkov z organizácií európskych sociálnych partnerov a expertov sa zameriaval na podporu sústredenej debaty, na uľahčovanie identifikácie a riešenia problémov a na podporu pri vypracovávaní akčného plánu. Podrobné diskusie sa konali v malých pracovných skupinách. Spätná väzba z plenárnej schôdze a

¹ Prvých päť seminárov patrilo k pilotnému projektu 5 nových členských štátov (Česká republika, Maďarsko, Litovsko, Poľsko a Slovensko). Pilotný projekt sa neskôr rozšíril, aby zahrnul Estónsko, Lotyšsko a Slovinsko.

ARITAKE-WILD

bilančných zasadnutí, do ktorých sa zapojili všetci účastníci, sa využila na identifikovanie priorít a vybudovanie súladu ohľadne činnosti. Aby sa ďalej podporovalo generovanie nápadov a diskusia o nich ako aj vyvíjanie budúcich stratégií, seminár sa viedol v maximálne možnom rozsahu v slovenskom jazyku.

Seminár sa otvoril formálnymi prezentáciami slovenských organizácií sociálnych partnerov, ktoré zhrnuli praktické kroky, aké sa podnikli na zavedenie "prvej fázy" činností projektu. Seminár uzatvorili organizácie sociálnych partnerov odsúhlasením zrevidovanej série priorít na "zlepšenie efektívnosti", ktoré sa vypracujú v krátkodobom až strednodobom horizonte. Medzi týmito zasadnutiami sa uskutočňovali diskusie pracovných skupín, plenárna debata a celý rad formálnych a neformálnych príspevkov zo strany európskych sociálnych partnerov.

Táto správa sa pridrižiava formátu programu seminára. Poskytuje prehľad každého z pracovných zasadnutí a obsahuje plán budúcich prioritných otázok, ktorý sa vypracoval na stretnutí. Podrobný program stretnutia je zahrnutý ako druhá príloha, ale pracovné zasadnutia, ktoré tvorili seminár, možno zhrnúť nasledovne:

Prehľadný program		
Prvé zasadnutie	Prezentácie národných sociálnych partnerov	"Realizácia prvej fázy akčných plánov."
Druhé zasadnutie	Prezentácia organizácií európskych sociálnych partnerov	"Agenda súčasného európskeho sociálneho dialógu a pravdepodobné priority do budúcnosti."
Tretie zasadnutie	Diskusia a spätná väzba pracovných skupín	"Priятие a zdokonaľovanie akčných plánov vo svetle skúseností a meniacich sa priorít."
Štvrté zasadnutie	Prezentácia organizácií európskych sociálnych partnerov	"Akcie na pomoc organizáciám sociálnych partnerov z nových členských štátov, ktoré už uskutočnili európski sociálni partneri."
Piate zasadnutie	Záverečná diskusia	"Diskusia o prioritných potrebách a otázkach."

Správa o stretnutí

Prvé zasadnutie - "Realizácia prvej fázy akčných plánov"

Prvá fáza akčného plánu slovenských odborových zväzov obsahovala 5 bodov ohľadne akcií pod tromi "tematickými titulmi" nasledovným spôsobom;

"Prvá fáza" akčného plánu slovenského odborového zväzu

1. Zdroje:

- Preveriť prerozdelenie aktuálnych finančných zdrojov na národnej úrovni, aby sa odrazila zmena v pracovnej bilancii voči európskej činnosti;
- Preskúmať možnosti zvýšeného financovania prostredníctvom jestvujúcich a nových členov.

2. Výchova a vzdelávanie:

- Nadalej uspôsobovať súčasné vzdelávacie programy, ktoré vykonáva slovenský odborársky inštitút, aby sa dosiahlo doplnkové zameranie na európske otázky;
- Preskúmať využívanie stáží na podporu jazykovej spôsobilosti mladých ľudí

3. Národný sociálny dialóg:

- Zväzťe členstvo národného sociálneho dialógu z hľadiska reprezentatívnosti slovenských pracujúcich.

Doposiaľ slovenské odborové zväzy podnikli nasledujúce iniciatívy na realizáciu svojich záväzkov ohľadne činnosti:

- ◇ Identifikovali a vyčlenili sa fondy špecificky tak pre národné činnosti ako aj činnosti na úrovni EÚ;
- ◇ Urobil sa značný pokrok pri zlepšovaní jazykových znalostí s využitím programov EOK;
- ◇ Zlepšenie zručností súvisiacich s "účasťou na sociálnom dialógu EÚ" sa dosiahlo pomocou celého radu pracovných seminárov a konferencií.

Pri podnikaní týchto činností odbory zaznamenali nasledujúce obmedzenia:

- ◇ Novozavedený mechanizmus pre bipartitný dialóg doposiaľ nespĺnil očakávania;
- ◇ Slovenský národný kontext v súčasnosti natol'ko neprospieva konštruktívnemu sociálnemu dialógu, ako by to mohlo byť;

- ◇ Až doteraz nebolo možné nájsť dost' financií na trvalé zastúpenie odborov v Bruseli.

Prvá fáza akčného plánu slovenských zamestnávateľských organizácií zahrňovala aj 5 bodov na činnosť pod tromi "tematickými názvami" nasledovným spôsobom;

"Prvá fáza" akčného plánu slovenských zamestnávateľských organizácií

1. Zdroje:

- Vykonajte rozsiahlu inventúru ľudí, ktorí sú k dispozícii/ľudí, ktorí už pracujú na európskych otázkach v každej organizácii;
- Zvýšiť na maximum využitie týchto jednotlivcov na prospech celej skupiny;
- Preskúmať možnosti zvýšeného financovania prostredníctvom jestvujúcich a nových členov.

2. Výchova a vzdelávanie:

- Zaciľte výchovné a vzdelávacie zdroje na tých jednotlivcov, ktorí sa identifikovali pomocou "sieťového" cvičenia popísaného vyššie.

3. Národný sociálny dialóg

- Zvážte členstvo národného sociálneho dialógu z hľadiska zastúpenia slovenských zamestnávateľov – vrátane malých a stredných podnikov.

Doposiaľ slovenské zamestnávateľské organizácie podnikli nasledovné iniciatívy na realizáciu svojich záväzkov ohľadne činnosti:

- ◇ Identifikovali sa ľudia spôsobilí pracovať na otázkach EÚ v rámci slovenských zamestnávateľských organizácií. Vyvinulo sa úsilie na maximálne zvýšenie využitia týchto jednotlivcov, ale ešte sa dá urobiť viac;
- ◇ Do zamestnávateľských organizácií sa pritiahli noví a aktívni členovia;
- ◇ Poskytlo sa určité vzdelávanie ohľadne efektívnosti sociálneho dialógu EÚ.

Okrem iniciatív vyvinutých na podporu akčného plánu slovenskí zamestnávatelia ohlásili:

- ◇ Prijatie celkovej stratégie identifikovania konkrétnych priorít a zacielenie na ne (radšej ako rozptyľovanie obmedzených zdrojov po primárnych častiach);
- ◇ Reprezentatívne pôsobenie ako stály spojovací článok pre zamestnávateľov už jestvuje v Bruseli.

Pri uskutočňovaní týchto činností zaznamenali zamestnávateľské organizácie nasledovné obmedzenia:

- ◇ Rozdelenie predchádzajúcich hlavných slovenských organizácií zamestnávateľov sťažilo hľadanie spoločných zamestnávateľských stanovísk;
- ◇ Namiesto získavania nového a aktívnejšieho členstva celková členská základňa klesá.
- ◇ Postoj súčasnej slovenskej vlády k podporovaniu účinného sociálneho dialógu nie je nápomocný.

Druhé zasadnutie - "Súčasný program európskeho sociálneho dialógu a pravdepodobné priority do budúcnosti."

Jeanne Schmitt (UNICE) predniesla stručný náčrt histórie a vývoja európskeho sociálneho dialógu; popis aktuálneho pracovného programu sociálneho dialógu a naznačenie pravdepodobných budúcich priorít. Jej úplný príspevok je zaradený ako tretia príloha.

*Tretie zasadnutie – Diskusia a spätná väzba pracovných skupín
"Prijímanie a zlepšovanie akčných plánov vo svetle skúseností a meniacich sa priorít."*

Národní predstavitelia sa rozdelili do troch pracovných skupín: "odborárska skupina"; "skupina zamestnávateľských organizácií" a "spoločná skupina" účastníkov z odborov a zamestnávateľských organizácií. Zástupcovia UNICE a UEAPME sa pridali ku skupine zamestnávateľských organizácií; jeden zástupca EOK spolu s jedným expertom sa pripojili k odborárskej skupine a predstavitelia EOK, CEEP a UNICE spolu s jedným expertom sa pridali k "spoločnej skupine". Každá skupina si zvolila svojho predsedu/spravodajcu spomedzi domácich účastníkov.

Pracovným skupinám sa poskytlo 90 minút na zváženie nasledujúcich otázok:

Vo svetle plenárnych prezentácií – aké sú najdôležitejšie poučné body na vypracovanie budúcich akčných plánov?

Na základe našich skúseností s realizáciou akčných plánov a v kontexte meniacich sa organizačných a národných/európskych priorít – čo treba urobiť v nasledujúcich 12 mesiacoch a v nasledujúcich 3 rokoch?

Výsledná správa z troch skupín pokrývala nasledujúce problémy;

Odborárska skupina

- Treba stanoviť rozpis pravidelných bipartitných schôdzí medzi sociálnymi partnermi sa od jari roku;
- Okolnosti zákonných a sociálnych partnerov sa od seminára v Topolčiankach na jar roku 2004 zmenili. Štruktúry a prax dialógu sociálnych partnerov by mali lepšie odrážať tieto zmeny;
- Na sociálny dialóg treba nazerať ako na prioritu tak z národného ako aj z medzinárodného hľadiska.

Skupina zamestnávateľských organizácií

- Nedávne úspechy v kolektívnom vyjednávaní môžu napomôcť posilniť proces sociálneho dialógu;
- Zamestnávatelia by mali byť od začiatku procesu aktívnejší na úrovni EÚ;
- Informačné toky medzi zamestnávateľskými organizáciami na národnej úrovni a sociálnymi partnermi na úrovni EÚ treba naďalej zlepšovať;
- Aby bol sociálny dialóg úspešný, sociálni partneri musia mať od neho realistickejšie očakávania;
- Slovenské priority sú domácej hospodárskej povahy. Určité otázky na programe sociálneho dialógu na úrovni EÚ nebudú z krátkodobého hľadiska disponovať rovnakými zdrojmi a pozornosťou;
- Sloboda pohybu predstavuje podstatnú otázku pre slovenské zamestnávateľské organizácie a treba ju pevnejšie ukotviť do diskusií na európskej úrovni;

Spoločná skupina

- Upozornilo sa na význam tak bipartitného ako aj tripartitného sociálneho dialógu. Zdôraznila sa potreba zlepšiť efektívnosť a kvalitu obidvoch týchto procesov. Efektívnejší bipartitný dialóg napomôže skvalitniť tripartitný proces;
- Ďalej treba skúmať spôsoby, ako zabezpečiť financovanie bipartitného sociálneho dialógu.

Štvrté zasadnutie - "Akcie na pomoc organizáciám sociálnych partnerov z nových členských štátov, ktoré už uskutočnili európski sociálni partneri."

Ako reakciu na problémy a potreby vyjadrené národnými sociálnymi partnermi vo fáze projektu počas roku 2004 sociálni partneri európskej úrovne podnikli celú škálu aktivít na zlepšenie efektívnosti účasti nových členských štátov na európskom sociálnom dialógu. Jeanne Schmitt z UNICE a Szilvia Borbély z EOK predniesli príspevky, ktoré pokryli každú z nasledujúcich tém:

- Informačné zdroje – sociálni partneri na európskej úrovni založili zamestnávateľské a odborárske informačné zdroje a rozbehli webové stránky na propagáciu svojich nových služieb;
- Pomoc pri vzdelávaní a rozvoji – rozličné formy pomoci sú k dispozícii u európskych sociálnych partnerov na uľahčenie iniciatív na rozvoj personálu, napr. prostredníctvom ďalších miest stretnutí na európskej úrovni na rozvojové účely, sociálny dialóg v súvislosti so vzdelávacími podujatiami a jazykovým vzdelávaním;
- Rozvoj spôsobilosti sociálnych partnerov – proces, ktorým sa jednotlivci i organizácie môžu "sami hodnotiť" voči celému radu schopností "efektívneho európskeho sociálneho partnera", je teraz k dispozícii na webových stránkach informačného zdroja sociálneho partnera.

Úplne príspevky sú zaradené ako štvrtá a piata príloha.

Na zavŕšenie prezentácie sa slovenskí sociálni partneri povzbudili, aby plne využívali popísané zdroje a činnosti. Čím viac sa využívajú, tým je väčšia pravdepodobnosť, že poskytovanie týchto činností bude pokračovať. Potom všetci okolo stola dostali postupne slovo, kde boli domáci účastníci požiadaní, aby zvážili vo svetle príspevkov prednesených počas dňa, o ktorých problémoch sa domnievajú, že vyplynuli z diskusie. Nasledujúci zoznam problémov neodráža nijaké poradie podľa dôležitosti či "opakované" spomenutie problémov. Jednoducho naznačuje vznesené otázky a poradie, v akom sa vzniesli.

- Podniknúť kroky na inštitucionalizáciu bipartitného sociálneho dialógu. To následne jednak posilní tripartitný dialóg a napomôže identifikovať spoločné stanoviská "slovenských" sociálnych partnerov k otázkam, o ktorých sa diskutuje na národnej úrovni a na úrovni EÚ;
- Rozvinúť bipartitný sociálny dialóg;
- Sociálny dialóg sa zameriava na vytvorenie rovnováhy medzi sociálnymi partnermi, pričom prospieva obom. Očakávaná od rokovaní ako také možno pokladať za rozumné;
- Zvyšovanie informovanosti je potrebné na vysvetlenie úlohy sociálnych partnerov, ktorých reprezentujú rozličné organizácie, ako aj potreby sociálneho dialógu a jeho výhod.
- Mali by sa organizovať pravidelné stretnutia medzi sociálnymi partnermi;
- Požaduje sa viac školení pre tých, čo vedú proces sociálneho dialógu;
- Treba zlepšiť vnútorné štruktúry a celkovú kvalitu organizácií sociálnych partnerov;
- Prioritou je nácvik zručnosti pre tých, čo sa zapájajú do rokovaní;
- Sociálni partneri by sa mali zísť a nájsť spoločné stanoviská k problémom vzájomného záujmu, aby mohli ovplyvniť vývoj národného právneho rámca i právneho rámca EÚ;
- Obidve strany potrebujú naučiť sa pristupovať na kompromisy a nie vznášať nereálne požiadavky;
- Aj v rámci organizácií sociálnych partnerov treba zvyšovať informovanosť o úlohe a význame sociálneho dialógu na rôznych úrovniach, aby sa dosiahla reprezentatívna aktivita zapojených zástupcov;
- Sociálni partneri si potrebujú vytvárať partnerstvá s konkrétnymi cieľmi;
- Treba posilňovať národný sociálny dialóg, ak sa majú slovenskí sociálni partneri stať efektívnejšími na úrovni EÚ;
- Treba budovať na pozitívnych skúsenostiach z úrovne podnikov a odvetví;
- Treba identifikovať a mobilizovať dodatočné zdroje;
- Potrebné sú vzdelávacie strediská zamestnávateľov;

Experti sociálnych partnerov európskej úrovne potom predniesli pripomienky k tomu, čo pokladali za najdôležitejšie problémy a priority na zváženie pre slovenských sociálnych partnerov. Ich pripomienky boli nasledovné:

- Nenechajte sa odradiť skutočnosťou, že vaše doterajšie skúsenosti nespĺňajú očakávania z Topolčianok. Posuv od strategického myslenia k realizácii nie je nikdy ľahký. Nepodceňujte dôležitosť pokroku, aký ste dosiahli. Vykonal sa celý rad dôležitých činností a každý krok správnym smerom má svoju hodnotu;
- Obe strany si potrebujú určiť najdôležitejšie problémy, v ktorých možno urobiť pokrok, aby sa podporil tento proces a preukázala hodnota sociálneho dialógu skeptikom. Potrebujete nájsť tematické oblasti, na ktorých záleží členom a kde možno nájsť obojstranne prospešné riešenia pomocou postupu dávania a brania;
- Dávajte si pozor na abstraktné zvyšovanie informovanosti a informačné kampane – konkrétne výsledky sú oveľa efektívnejším a presvedčivejším spôsobom preukazovania hodnoty sociálneho dialógu;
- Pokúste sa určiť spojivá a synergie medzi národnými problémami a činnosťami a tými na európskej úrovni;
- Inštitucionalizácia sociálneho dialógu predstavuje určite dôležitý krok. Avšak to sa nemusí komplikovať a dá sa uskutočniť s pomerne obmedzenými zdrojmi;
- Keď ste nastúpili na "vlak sociálneho dialógu EÚ", mali by ste venovať určitú pozornosť ovplyvňovaniu celkového programu;
- Bipartitný a tripartitný sociálny dialóg predstavujú vzájomne sa doplňujúce procesy. Pokúste sa nájsť kľúčové synergie a spojivá medzi nimi;
- Nestačí iba rozprávať o sociálnom dialógu, ale musíte ho uskutočňovať. Pozitívny sociálny dialóg sa zakladá na praktických skúsenostiach;
- Malé a stredné podniky sú dôležité pre úspech slovenského hospodárstva. Zájmy malých a stredných podnikov treba predostierať na odvetvovej, regionálnej a národnej úrovni sociálneho dialógu.

Piate zasadnutie - "Diskusia o prioritných potrebách a otázkach."

Po tom, čo každý okolo stola dostal slovo a po pripomienkach expertov, sa prediskutovali správy pracovných skupín v kontexte vstupov z celého dňa a určil sa celý rad prioritných potrieb a problémov vo svetle doterajších skúseností. Na záver sa skonštatovalo, že rovnaké oblasti na zlepšovanie sa rovnako uplatňovali na obe

zoskupenia sociálnych partnerov individuálne ako aj na odbory a zamestnávateľov, ktorí pracovali spoločne.

Slovenské prioritné potreby a otázky

- 1. Inštitucionalizácia bipartitného sociálneho dialógu. Nemusí to byť zložitý proces, ktorý si vyžaduje ohromné zdroje;***
- 2. Treba identifikovať doplnkové zdroje financovania na podporu efektívneho bipartitného sociálneho dialógu;***
- 3. Nevyhnutné je nepretržité zacielenie na vzdelávanie a rozvoj zručností u tých, čo sa zapájajú do sociálneho dialógu;***
- 4. Prioritou je určiť problémy skutočného a vzájomného záujmu, aby sa našli spoločné odkazy na predloženie slovenským politikom a organizáciám na úrovni EÚ;***
- 5. Pokračovať v zlepšovaní výmeny informácií a informačných tokov;***
- 6. Pracovať na zvyšovaní povedomia o úlohe sociálnych partnerov a význame sociálneho dialógu v rámci zamestnávateľských organizácií a odborových zväzov u členov i širokej verejnosti.***

Na konci stretnutia sa vyslovilo poďakovanie všetkým, ktorí sa zapojili do prípravy a vedenia seminára.

Zoznam príloh

Prvá príloha	Prezenčná listina seminára
Druhá príloha	Program seminára
Tretia príloha	Európsky sociálny dialóg: Program a priority do budúcnosti
Štvrtá príloha	Európsky sociálny dialóg: Podporné nástroje zamestnávateľov
Piata príloha	Európsky sociálny dialóg: Podporné nástroje odborov
Šiesta príloha	Odsúhlasené prioritné potreby a otázky zo slovenského následného seminára roku 2006

DRUHÁ PRÍLOHA

PROGRAM

Spoločné semináre organizácií európskych sociálnych partnerov "Účasť sociálnych partnerov krajín strednej a východnej Európy na európskom sociálnom dialógu: Aké sú potreby sociálnych partnerov?"

Národný seminár SLOVENSKÁ REPUBLIKA
 Miesto konania: Hotel Holiday Inn, Bratislava
 Dátum: 1. februára 2006

0900 – 0930	Privítanie, úvod a prezentácia programu	A. Wild v pléne
0930 - 1045	Vopred pripravené prezentácie slovenských odborov, zamestnávateľov a spoločná národná prezentácia; "Správa o realizácii akčného plánu - prezentácie by mali obsahovať informácie o tom, čo sa podarilo, čo sa ukázalo ako zložité, čo sa nepodarilo realizovať a prečo"	Plénum
1045 - 1100	Prestávka	
1100 - 1145	Prezentácia európskych sociálnych partnerov o predpokladanej agende a prioritách európskeho sociálneho dialógu v budúcnosti	Plénum
1145 - 1150	Informácie pre pracovné skupiny (zamestnávatelia, odbory a spoločná skupina)	A. Wild v plénu
1150 - 1315	Tri pracovné skupiny k nasledovným otázkam: "Aké najdôležitejšie poučenia vyplývajú z prezentácií v pléne pre budúce akčné plány?" "Čo musíme robiť - na základe svojich skúseností z realizácie akčných plánov a v kontexte meniacich sa organizačných a národných / európskych priorit - v budúcich 12 mesiacoch a budúcich 3 rokoch? "	Tri pracovné skupiny
1315 - 1445	Obed	
1445 - 1530	Prezentácia záverov pracovných skupín a otázky k navrhovaným akciám	Plénum
1530 - 1615	Prezentácia európskych sociálnych partnerov o "podporných nástrojoch" zamestnávateľov a odborov a otázky: <ol style="list-style-type: none"> 1. zdrojové centrá 2. školenie 3. projekt pre rozvoj kompetencií 	Plénum
1615 – 1630	Prestávka	
1630 – 1715	Všeobecná diskusia o možnom obsahu / prioritách budúcich akčných plánov po prezentáciách záverov pracovných skupín a európskych sociálnych partnerov	Plénum
1715 – 1800	Zasadanie na budovanie konsenzu a zhody na kľúčových otázkach a konkrétnych akciách, ktoré by odbory a zamestnávatelia mali urobiť jednotlivo a spoločne počas budúcich 12 mesiacov a budúcich 3 rokov	Plénum
1800	Záver	Plénum

ŠIESTA PRÍLOHA

ODSÚHLASENÉ PRIORITNÉ POTREBY A OTÁZKY ZO SLOVENSKEHO NADVÄZNEHO

<p style="text-align: center;">Priority a potreby slovenských sociálnych partnerov</p> <p style="text-align: center;">Na riešenie odbormi a zamestnávateľskými organizáciami individuálne i spoločne</p>
<ol style="list-style-type: none">1. Inštitucionalizácia bipartitného sociálneho dialógu. Nemusí to byť zložitý proces, ktorý si vyžaduje ohromné zdroje;2. Treba identifikovať doplnkové zdroje financovania na podporu efektívneho bipartitného sociálneho dialógu;3. Nepretržité zameranie na vzdelávanie a rozvoj zručností tých, čo sa zapájajú do sociálneho dialógu, je nevyhnutné u tých, čo sa zúčastňujú na rokovaníach;4. Prioritou je určiť problémy skutočného i vzájomného záujmu, aby sa našli spoločné odkazy na predloženie slovenským politikom a organizáciám na úrovni EÚ;5. Nadalej zlepšovať výmenu informácií a informačné toky;6. Pracovať na zvyšovaní povedomia o úlohe sociálnych partnerov a význame sociálneho dialógu v rámci zamestnávateľských organizácií a odborov u členov i širokej verejnosti.